

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ім. В. Я. ЮР'ЄВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ
РОСЛИН УКРАЇНИ**

**КАТАЛОГ
ІНБРЕДНИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ ЗА
ХОЛОДОСТІЙКІСТЮ**

Харків – 2026

УДК 633.15:575:581.16
K29

Каталог інбредних ліній кукурудзи за холодостійкістю /
Укладачі: кандидат с.-г. наук Кузьмишина Н.В., н.сп. Вакуленко С.М., м.н.сп. Тертишна Н.В., н.сп. Шиянова Т.П., кандидат с.г. наук Сивенко О.А. Інститут рослинництва ім. В. Я. Юрєва НААН. Харків, 2026. 34 с.

В каталозі дана характеристика ліній кукурудзи за холодостійкістю, що входять до колекції кукурудзи Національного генбанку рослин України. Каталог пропонується використовувати у наукових дослідженнях, селекційних програмах, а також у навчальному процесі для підготовки фахівців у галузі агрономії, селекції та рослинництва.

Рецензенти: Понуренко С.Г., кандидат с.-г.наук, завідувач лабораторії селекції кукурудзи Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН
Рожков Р. В. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри генетики, селекції та насінництва Державного біотехнологічного університету МОН

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН від 24 жовтня 2026 р. протокол № 4

© Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН
© Н.В. Кузьмишина, С.М. Вакуленко,
Н.В. Тертишна, Т.П. Шиянова, О.А. Сивенко

Харків 2026

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Методика проведення досліджень.....	6
2. Лабораторна оцінка інбредних ліній кукурудзи методом Cold test.....	7
3. Список використаних джерел.....	32

Вступ

В Україні вирощуванню кукурудзи приділяється постійна увага. Не зважаючи на поширення посівних площ в останні роки потреба в зерні кукурудзи не зменшується. Далеко не повністю реалізується потенціал цієї культури при використанні її на потреби тваринництва у вигляді зерна, а також складової частини комбікормів, силосу, зеленої маси. Відомо, що кукурудзяна олія не тільки поживний, але і дуже корисний харчовий продукт, який сприяє подоланню серцево–судинних хвороб, системи травлення, тощо.

Сучасна технологія виробництва, зміна кліматичних умов, нові підходи до створення сучасних видів різноманітної продукції потребують удосконалення методів селекції та пошуку і залученню нового вихідного матеріалу з комплексом морфологічних, біологічних, генетичних ознак [1].

У світовому масштабі важливе значення надається генетичним ресурсам рослин, їх збереженню в життєздатному стані, генетичної автентичності, всебічного вивчення за господарськими та біологічними ознаками, проведенню інвентаризації та моніторингу, цілеспрямована інтродукція та ін. [2, 3].

Розроблюються «Стандарти генних банків» генетичних ресурсів рослин для виробництва продовольства та поширення в сільському господарстві [4].

Поглиблюються системні дослідження, які охоплюють такі питання, як здатність рослин адаптуватись до зміни погодних умов, генетична та фізіологічна

різноманітність формування високої та стабільної врожайності, високого рівня загального та специфічного імунітету, різного за якісним та кількісним біохімічним складом 5].

Холодостійкість рослин – це здатність відновлення вегетації без істотного зниження продуктивності після впливу температур від 0 до +10°C. Температурний режим вносить значні обмеження в рості та розвитку і продуктивності рослин кукурудзи. Так, при зниженні температури повітря нижче 6,6 °C у рослин зупиняється процес формування нового листа, а мінімальні температури, при яких здійснюється наростання вегетативних органів кукурудзи, знаходиться в межах 10–11 °C [6].

Відомо, що холодостійкість у період появи сходів зачіпає процеси початкового зростання та листоутворення. У зразків, які характеризуються холодостійкістю, сходи зазвичай з'являються раніше незалежно від температури ґрунту, не втрачають зелене забарвлення і темпів зростання. В інших зразків відзначається генетичний захист від знижених температур - опушення листових пластинок, восковий наліт, утворення антоціанового забарвлення листа і стебел. Особливий інтерес представляли форми, що мають високу інтенсивність росту, у яких властивість холодостійкості була взаємопов'язана високим позитивним зв'язком зі стійкістю до ураження шведською мухою. Тому виявлення вихідного матеріалу з підвищеною абіотичною адаптивністю як вітчизняного, так і зарубіжного походження, набуває все більшого значення [7].

1. Методика проведення досліджень

Вивчення генофонду спрямовано, крім опису рівня ознак та класифікацією зразків за цими показниками, на виділення форм з різними системами формування вегетаційного періоду, зернової та насінневої продуктивності, захисту від шкідників (шведська муха кукурудзяний метелик), хвороб (летюча та пухирчаста сажка, фузаріозні гнилі стебла) та різною реакцією на стресові екологічні умови (холодо, посухо, жаростійкість). Зразки кукурудзи ідентифіковані та розподілені на класи мінливості за цими ознаками. На цій основі створені екологічно орієнтовані ознакові колекції для різних зон України, які забезпечуються крім характеристики зразків їх родоводами, методом створення, а також кондиційним насінням. Всі дані по вивченим зразкам сформовані у вигляді інформаційного банку даних, що дозволяє автоматично та інтерактивно вести пошук та добір потрібних форм з стабільними та різним рівнем мінливості ознак, виявом комбінаційної здатності та донорських властивостей з метою включення їх в селекційні програми для створення гетерозисних гібридів, адаптованих до різних екологічних умов. Після трирічного вивчення та встановлення цінності зразка, йому надається номер Національного каталогу України. За цим номером зразок наводиться в опублікованих каталогах і статтях, зберігаються дані результатів вивчення в інформаційних базах даних, закладається насіння на довгострокове зберігання до Національного сховища [8, 9, 10].

Зібраний в Центрі генофонд по кукурудзі представлений зразками більшості країн Європи, особливо тих, де розвинене кукурудзосіяння та досягнуті значні успіхи в гетерозисній селекції. Значна кількість (3968; 57,6 %) самозапилених ліній створена в селекційних установах України.

Добір холодостійких форм ведуть як в польових умовах, особливо при ранньому висіві зразків. Оцінювали лінії за таким комплексом ознак: тривалість періоду “посів-сходи” в порівнянні з холодостійким стандартом; стабільність цього періоду за роки вивчення (коефіцієнт екологічної пластичності); сума ефективних температур за період посів-сходи; колір сходів, стан густої посіву (бальна оцірна оцінка), а також в лабораторних дослідках, пророшуючи насіння зразків при пониженій температурі. Виділені таким чином зразки використовують для подальших доборів та схрещувань.

Проведено скринінг ознакових баз даних кукурудзи Національного генбанку рослин України (4500 зразків) за 1998-2022 роки.

Відібрано 345 інбредних ліній кукурудзи для визначення закономірностей прояву холодостійкості. Добір інбредних ліній кукурудзи за холодостійкістю в лабораторних умовах є необхідним для визначення джерел холодостійкості для створення гібридів, які будуть адаптовані до зміни погодних умов.

2. Лабораторна оцінка інбредних ліній кукурудзи методом Cold test

За результатами оцінки існуючих методик, найбільш інформативною є методика запропонована Кіяшко Н.І. (cold test) [11]. Ми провели ці дослідження з модифікацією, яка дає змогу в короткі терміни ідентифікувати холодостійкі генотипи Використовуючи цей метод в лабораторних умовах насіння закладали в емності для пророщування на фільтрувальний папір при оптимальному зволоженні і витримували в термостаті при температурі $+4^{\circ}\text{C}$ – 10 днів, при $+10^{\circ}\text{C}$ – сім днів і при температурі 25°C – дні. Паралельно проводили пророщування контрольних зразків при оптимальному зволоженні при 25°C протягом 10 днів. Потім проводили підрахунок лабораторної схожості насіння у досліді та контролю та вимірювання довжини корінця і проростка.

Для зіставлення даних холодного пророщування насіння, з показниками пророщування при оптимальних умовах, вираховували відсоток збереження схожості, довжини паростків та головного корінця. Ці показники розраховуються за формулами [11].

$$\text{ВЗД} = \text{Дд} / \text{Дк} * 100$$

ВЗД – відсоток збереження довжини, %; Дк – довжина паростка чи корінця на 4 добу підрахунку при оптимальному режимі пророщування, см; Дд – довжина паростка чи корінця на 3 добу відрощування після дії холоду.

Рис.1 Камера росту

Рис. 3 Пророщування насіння кукурудзи при оптимальній температурі

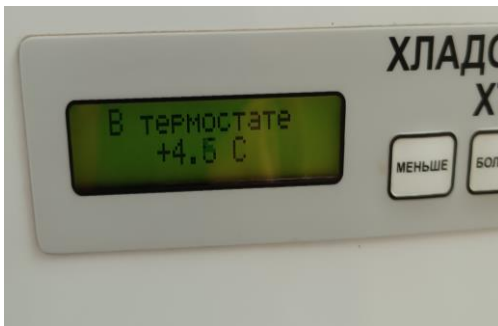

Рис. 2 Холодильник-термостат

Рис. 4 Пророщування насіння при низьких позитивних температурах

Рис. 5 Аномальні пророслі рослини (фото зроблене авторами)

Таблиця 1

Характеристика інбредних ліній кукурудзи за продуктивністю та її елементами

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0102849	CO 221	CAN	subsp. semidentata	101	483	193	143
UB0102917	CO 72-75-51-2	CAN	subsp. indentata	64	348	250	138
UB0100126	MAW 2	FRA	subsp. semidentata	53	395	198	134
UB0100758	RA 72	FRA	subsp. indentata	90	430	219	149
UB0101122	MA 71 A 19	FRA	subsp. semidentata	57	417	233	147
UB0100205	F 2	FRA	subsp. indurata	52	304	236	139
UB0100024	FC 307	FRA	subsp. indurata	58	308	273	141
UB0100081	MA 21	FRA	subsp. indurata	52	420	220	143
UB0100128	BC 81441	HRV	subsp. indurata	59	324	294	135
UB0100320	BC 70543	HRV	subsp. indentata	73	420	240	154

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0100165	OS 9	HRV	subsp. indurata	65	380	190	146
UB0100324	BC 5	HRV	subsp. semidentata	103	420	223	154
UB0102851	OS 4	HRV	subsp. indurata	100	330	240	126
UB0100312	A 97 Ц	KAZ	subsp. indentata	89	425	210	158
UB0111550	AG 15-3030	MDA	subsp. indurata	87	322	283	160
UB0111627	AG 16-6132	MDA	subsp. semidentata	81	336	227	150
UB0100092	MAH 060	MDA	subsp. indentata	64	469	195	154
UB0100094	MAH 064	MDA	subsp. indentata	92	594	160	152
UB0100015	S 38	POL	subsp. indentata	65	367	180	126
UB0100037	S 61	POL	subsp. indentata	67	407	230	142
UB0100316	S 17	POL	subsp. indentata	86	443	195	160
UB0100337	S 72	POL	subsp. semidentata	79	342	201	157
UB0111611	Dh 2004/3	UKR	subsp. semidentata	108	438	307	175

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0111612	Dh 2007/2	UKR	subsp. semidentata	88	612	268	140
UB0111814	Dh 6068	UKR	subsp. indentata	178	518	316	185
UB0103773	IG 417	UKR	subsp. indentata	80	490	199	166
UB0108246	AK 155	UKR	subsp. semidentata	68	540	219	148
UB0108248	AK 159	UKR	subsp. semidentata	112	384	256	190
UB0111060	ЗК 348	UKR	subsp. semidentata	56	424	205	178
UB0111204	ЗК 343/2	UKR	subsp. semidentata	54	384	180	178
UB0111359	ЗК 317/14	UKR	subsp. semidentata	119	792	250	169
UB0111638	ЗК 15/2-5	UKR	subsp. indurata	64	462	226	165
UB0111926	ЗК 24-2	UKR	subsp. semidentata	62	516	244	160
UB0111932	ЗК 370/1	UKR	subsp. semidentata	61	456	240	140
UB0111940	ЗУ 65/3	UKR	subsp. semidentata	65	420	260	158
UB0112206	ЗК 290/1-1	UKR	subsp. semidentata	68	416	245	156

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0100425	ДС 103	UKR	subsp. indurata	53	410	204	144
UB0111677	ДК 267	UKR	subsp. semidentata	49	322	244	135
UB0100365	ДК 278	UKR	subsp. indurata	58	425	215	145
UB0111210	ДК 366 МВ/337	UKR	subsp. indurata	83	434	265	168
UB0100424	ДК 373 зМ	UKR	subsp. semidentata	71	457	222	140
UB0102872	ДК 403 зМ	UKR	subsp. semidentata	84	392	320	148
UB0102870	ДК 406	UKR	subsp. indentata	81	452	240	128
UB0111679	ДК 411	UKR	subsp. indentata	97	480	314	138
UB0102864	ДК 428	UKR	subsp. indentata	73	336	190	167
UB0100158	ДК 502/17	UKR	subsp. semidentata	65	523	163	152
UB0111760	ІКС 217 зС	UKR	subsp. semidentata	45	448	185	130
UB0111783	ІКС 359 зМ, ВС	UKR	subsp. semidentata	63	400	247	120

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0102892	ИК 107-2	UKR	subsp. indentata	91	496	250	151
UB0101823	КС 112	UKR	subsp. indentata	87	371	277	138
UB0103269	УХК 473	UKR	subsp. semidentata	84	388	257	136
UB0103338	УХ 863	UKR	subsp. semidentata	75	576	290	144
UB0103464	УХ 666	UKR	subsp. semidentata	60	370	316	133
UB0100047	УХ 46 ТВ	UKR	subsp. indentata	58	340	235	159
UB0111369	УХК 720	UKR	subsp. indurata	68	324	230	161
UB0111513	УХК 733	UKR	subsp. indurata	70	444	220	154
UB0111516	УХК 744	UKR	subsp. semidentata	94	528	160	138
UB0111517	УХК 746	UKR	subsp. semidentata	87	438	250	131
UB0111604	УХК 778	UKR	subsp. semidentata	111	420	240	169
UB0111626	УХК 770	UKR	subsp. indurata	121	480	200	164
UB0111809	УХК 774	UKR	subsp. indentata	57	336	250	140

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0111810	УХК 775	UKR	subsp. semidentata	48	320	270	140
UB0111813	УХК 782	UKR	subsp. indentata	90	360	310	175
UB0111817	УХК 783	UKR	subsp. semidentata	63	532	190	165
UB0111818	УХК 784	UKR	subsp. indentata	97	592	290	150
UB0111822	УХК 793	UKR	subsp. indentata	81	480	210	160
UB0111824	УХК 797	UKR	subsp. indentata	92	558	190	121
UB0111830	УХК 813	UKR	subsp. indentata	75	480	209	125
UB0111837	УХК 821	UKR	subsp. semidentata	56	396	252	155
UB0111866	УХК 828	UKR	subsp. semidentata	135	432	252	135
UB0111868	УХК 832	UKR	subsp. semidentata	58	420	179	120
UB0108239	УХС 126	UKR	subsp. semidentata	118	517	200	148
UB0108407	УХС 181	UKR	subsp. semidentata	114	495	250	173

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0111859	УХС 224	UKR	subsp. indentata	145	588	275	198
UB0111516	УХС 238	UKR	subsp. semidentata	48	302	202	138
UB0111901	УХС 240	UKR	subsp. indurata	70	356	297	170
UB0111912	УХС 251	UKR	subsp. indentata	120	420	310	160
UB0102877	УЧ 29	UKR	subsp. indurata	91	320	250	124
UB0100146	УЧ 39	UKR	subsp. indentata	86	389	248	161
UB0108933	УЧ 269	UKR	subsp. semidentata	78	420	211	184
UB0101101	ЧК 5	UKR	subsp. indentata	65	425	215	165
UB0100938	ХАР 44 зМ	UKR	subsp. indentata	70	336	250	127
UB0111531	Харківська 241	UKR	subsp. indurata	84	476	240	187
UB0101989	А 619	USA	subsp. indentata	57	377	273	168
UB0100016	W 299	USA	subsp. semidentata	81	364	240	166

продовження таблиці 1

Номер Національного каталогу	Назва зразка	Країна походження	Підвид	Продуктивність, г зерна з рослини	Кількість зерен на качані, шт.	Маса 1000 зерен, г	Висота рослини, см
UB0100019	HY 2 R	USA	subsp. semidentata	84	420	215	157
UB0100119	A 554	USA	subsp. semidentata	70	303	225	150
UB0100239	A 619 Bm1	USA	subsp. semidentata	72	336	250	127
UB0100299	W 83	USA	subsp. indentata	55	350	230	156
UB0100314	A 210	USA	subsp. indentata	77	349	207	146
UB0101000	A 111	USA	subsp. indentata	47	320	180	137
UB0102225	K 216	USA	subsp. semidentata	79	395	200	168
UB0102873	P 343	USA	subsp. indentata	69	408	225	162
UB0100157	P 343 зМ	USA	subsp. indentata	65	373	208	158
UB0100280	W 401	USA	subsp. indentata	81	387	213	136
UB0102919	OH 43	USA	subsp. indentata	113	373	219	158
UB0102221	ND 252	USA	subsp. semidentata	73	377	160	138
UB0100746	B 37	USA	subsp. indentata	83	443	203	143

Таблиця 2

Комплексна оцінка самоzapильних ліній кукурудзи на холодостійкість
в лабораторних умовах

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗДр*	Довжина корінця, см		ВЗДк*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0102849	CO 221	100	100	1,5	1,0	66,67	8,6	7,5	86,87
UB0102917	CO 72-75-51-2	97	100	1,9	1,7	91,07	6,3	5,1	80,95
UB0100126	MAW 2	93	97	0,9	0,9	96,43	8,6	8,2	94,98
UB0100758	RA 72	97	100	1,4	1,4	100	7,9	7,1	89,87
UB0101122	MA 71 A 19	87	87	1,2	1,1	94,29	6,8	6,7	99,01
UB0100205	F 2	97	98	1,4	0,9	64,29	13,3	9,1	68,42
UB0100024	FC 307	100	97	2,8	2,4	85,71	12,8	8,2	63,90
UB0100081	MA 21	100	90	2,0	1,8	90,00	11,9	9,4	78,99
UB0100128	BC 81441	100	97	1,2	1,0	85,71	6,8	5,8	85,29
UB0100320	BC 70543	97	97	1,4	1,4	100,00	6,4	5,9	92,19

*ВЗДр** – відсоток збереження довжини ростка, %; *ВЗДк** – відсоток збереження довжини корінця, %;

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0100165	OS 9	97	80	1,4	0,9	64,29	10,0	7,9	78,74
UB0102851	OS 4	93	100	1,4	1,2	85,71	9,3	8,9	95,36
UB0100312	A 97 Ц	97	100	1,6	1,4	85,71	7,0	5,6	80,00
UB0111550	AG 15-3030	85	100	1,2	1,1	94,29	5,1	4,2	91,82
UB0111627	AG 16-6132	100	95	1,9	1,7	89,47	9,3	6,1	65,36
UB0100092	МАН 060	100	100	1,6	1,4	87,50	6,1	5,6	92,31
UB0100094	МАН 064	100	97	1,4	1,0	71,43	8,9	6,3	71,05
UB0100015	S 38	97	97	2,5	2,0	80,00	10,0	8,5	84,72
UB0100037	S 61	100	100	2,3	2,3	98,57	14,2	9,1	63,93
UB0100316	S 17	100	100	1,6	1,6	97,96	12,6	7,9	62,70
UB0100337	S 72	97	100	2,8	2,5	89,29	14,2	8,9	62,53
UB0111611	Dh 2004/3	100	90	2,1	1,0	47,62	9,6	4,4	45,99
UB0111612	Dh 2007/2	100	87,5	1,2	0,9	77,14	2,6	2,2	85,71

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0111814	Dh 6068	100	97,5	2,4	1,7	70,83	7,2	6,2	85,71
UB0103773	IG 417	100	100	3,0	2,3	75,82	10,3	6,0	58,44
UB0108246	AK 155	100	100	3,6	3,0	83,33	8,6	8,0	92,66
UB0108248	AK 159	89,5	97,5	2,8	2,2	78,57	3,7	3,0	80,36
UB0111638	ЗК 15/2-5	100	100	2,8	2,2	78,57	8,6	6,8	78,76
UB0111926	ЗК 24-2	98	90	2,4	1,8	75,00	10,2	8,7	85,29
UB0112206	ЗК 290/1-1	90	100	2,9	2,3	79,31	13,1	9,6	73,47
UB0111359	ЗК 317/14	100	100	2,6	2,3	89,61	11,2	8,9	79,46
UB0111204	ЗК 343/2	85	100	1,6	1,3	79,59	5,4	4,0	74,53
UB0111060	ЗК 348	100	100	2,3	1,9	81,43	11,0	3,4	31,00
UB0111932	ЗК 370/1	70	100	2,6	1,9	73,08	11,4	9,7	85,09
UB0111940	ЗУ 65/3	100	95	2,9	2,0	68,97	7,5	4,6	61,61
UB0100425	ДС 103	97	93	1,8	1,2	66,67	10,5	8,6	81,90

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0111677	ДК 267	86	90	2,4	1,6	66,67	9,8	7,3	74,49
UB0100365	ДК 278	97	100	1,8	1,2	66,67	9,5	8,6	82,28
UB0111210	ДК 366 МВ/337	87	100	2,0	1,8	90,00	7,9	6,5	69,33
UB0100424	ДК 373 зМ	100	100	3,2	2,4	75,00	7,9	6,9	86,97
UB0102872	ДК 403 зМ	97	93	1,2	1,0	85,71	8,8	7,4	84,09
UB0111679	ДК 411	92	100	2,6	2,1	80,77	8,1	6,8	83,95
UB0102870	ДК 406	100	100	3,3	2,6	79,59	9,9	8,3	83,84
UB0102864	ДК 428	100	97	1,8	1,6	88,89	9,2	7,6	82,61
UB0100158	ДК 502/17	100	100	2,0	1,4	70,00	7,5	7,1	95,09
UB0102892	ИК 107-2	97	97	1,6	1,4	87,50	9,3	9,2	98,57
UB0111760	ІКС 217 зС	80	90	2,2	1,8	81,82	4,4	4,0	90,23
UB0111783	ІКС 359 зМ, ВС	82,5	87,5	1,8	1,3	72,22	5,1	3,0	58,44
UB0101823	КС 112	100	97	2,6	2,1	80,77	11,2	8,9	79,46

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0111817	УХК 783	85	100	1,6	1,3	81,25	7,8	5,5	70,51
UB0103338	УХ 863	100	100	3,3	2,3	69,70	12,1	8,0	65,93
UB0103464	УХ 666	100	100	3,1	1,9	61,29	13,8	6,2	45,04
UB0103269	УХК 473	100	100	2,7	2,3	85,19	7,0	4,4	62,86
UB0111369	УХК 720	88	90	1,4	0,8	57,14	5,8	3,6	61,71
UB0111513	УХК 733	90	87,5	3,0	1,9	62,64	9,1	5,4	59,34
UB0111516	УХК 744	100	95	1,7	1,3	76,47	11,0	4,1	37,39
UB0111517	УХК 746	95	100	1,4	1,0	71,43	9,6	5,3	55,40
UB0111604	УХК 778	100	95	2,0	1,4	70,00	7,9	5,3	66,81
UB0111626	УХК 770	80	87,5	1,9	1,6	85,71	9,8	3,9	39,80
UB0111809	УХК 774	92	100	1,2	1,0	85,71	7,1	6,3	88,73
UB0111810	УХК 775	90	100	2,2	1,4	63,64	8,9	6,9	77,53
UB0111813	УХК 782	76	82,5	2,8	1,6	57,14	6,6	4,3	65,15

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0111817	УХК 783	85	100	1,6	1,3	81,25	7,8	5,5	70,51
UB0111818	УХК 784	100	100	1,9	1,7	91,07	8,8	6,5	73,86
UB0111822	УХК 793	100	100	1,4	1,2	85,71	4,7	3,6	77,14
UB0111824	УХК 797	95	72,5	1,9	1,0	53,57	6,9	3,8	55,07
UB0111830	УХК 813	92,5	100	1,4	1,4	100	6,9	6,0	86,96
UB0111837	УХК 821	89,5	100	2,0	1,5	75,00	7,2	5,6	77,42
UB0111866	УХК 828	89	97,5	2,2	1,4	63,64	6,6	5,2	78,79
UB0111868	УХК 832	95	100	2,0	1,8	90,00	8,0	7,1	88,75
UB0108239	УХС 126	100	90	1,9	1,3	68,42	11,0	5,8	52,89
UB0108407	УХС 181	93	100	1,8	1,7	94,44	7,2	5,2	71,89
UB0111859	УХС 224	92	100	2,2	1,8	81,81	9,1	6,8	74,73
UB0111516	УХС 238	88,9	100	2,4	1,6	66,67	7,7	7,1	92,21
UB0111901	УХС 240	95	100	2,2	1,6	72,73	10,3	7,8	75,97

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0111817	УХК 783	85	100	1,6	1,3	81,25	7,8	5,5	70,51
UB0111912	УХС 251	91	100	2,2	1,5	68,18	9,2	7,2	78,26
UB0102877	УЧ 29	97	97	1,6	1,3	81,25	7,5	6,0	80,36
UB0100146	УЧ 39	100	93	1,2	0,9	77,14	7,1	5,5	77,46
UB0108933	УЧ 269	88	100	3,3	2,2	67,35	10,0	6,7	66,78
UB0100047	УХ 46 ТВ	100	97	1,9	1,2	64,29	10,5	8,2	78,10
UB0101101	ЧК 5	93	100	2,6	2,1	80,77	8,0	6,4	80,00
UB0100938	ХАР 44 зМ	100	93	3,5	1,8	51,43	10,0	6,8	67,77
UB0111531	Харківська 241	95	85	2,1	1,2	57,14	8,6	4,5	52,12
UB0101989	А 619	85,7	100	3,5	2,4	68,57	12,4	7,4	59,84
UB0100016	W 299	100	97	2,6	1,8	70,13	9,3	7,9	84,95
UB0100019	НУ 2 R	100	100	1,9	1,1	58,93	8,6	6,2	72,09
UB0100119	А 554	87	92	1,4	1,3	92,86	5,9	5,2	88,14

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжина корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0100239	A 619 Bm1	97	100	1,2	0,7	60,00	6,3	4,9	77,78
UB0100299	W 83	100	100	2,5	2,2	88,00	9,2	7,5	81,52
UB0100314	A 210	100	100	1,8	1,5	83,33	9,5	7,8	82,11
UB0101000	A 111	97	93	1,4	1,1	78,57	7,9	7,2	90,76
UB0102225	K 216	100	100	1,6	1,3	81,25	7,7	6,2	80,52
UB0102873	P 343	90	100	1,6	1,6	97,96	9,1	7,3	80,22
UB0100157	P 343 зМ	100	100	1,9	1,6	84,21	13,5	9,1	67,24
UB0100280	W 401	95	97	1,9	1,4	75,00	12,4	9,5	76,82
UB0102919	OH 43	93	100	2,1	1,9	90,48	11,4	9,3	81,34
UB0102221	ND 252	90	97	2,8	2,3	82,14	12,6	8,9	70,63
UB0100746	B 37	100	100	2,8	2,6	92,86	11,8	8,4	71,19
UB0100239	A 619 Bm1	97	100	1,2	0,7	60,00	6,3	4,9	77,78
UB0100299	W 83	100	100	2,5	2,2	88,00	9,2	7,5	81,52

продовження таблиці 2

Номер Національного катлога	Назва зразка	Схожість, %		Довжина ростка, см		ВЗС*	Довжика корінця, см		ВЗД*
		опт.	холод	опт.	холод		опт.	холод	
UB0100314	A 210	100	100	1,8	1,5	83,33	9,5	7,8	82,11
UB0101000	A 111	97	93	1,4	1,1	78,57	7,9	7,2	90,76
UB0102225	K 216	100	100	1,6	1,3	81,25	7,7	6,2	80,52
UB0102873	P 343	90	100	1,6	1,6	97,96	9,1	7,3	80,22
UB0100157	P 343 зМ	100	100	1,9	1,6	84,21	13,5	9,1	67,24
UB0100280	W 401	95	97	1,9	1,4	75,00	12,4	9,5	76,82
UB0102919	OH 43	93	100	2,1	1,9	90,48	11,4	9,3	81,34
UB0102221	ND 252	90	97	2,8	2,3	82,14	12,6	8,9	70,63
UB0100746	B 37	100	100	2,8	2,6	92,86	11,8	8,4	71,19

Таблиця 3

Джерела комплексної стійкості до холоду

Номер Націо- нального каталогу	Назва зразка	Країна поход- ження	Підвид	Проуктив- ність, г зерна з рослини	ВЗС*	ВЗД*
UB0102917	CO 72-75-51-2	CAN	subsp. indentata	64	91,07	80,95
UB0100758	RA 72	FRA	subsp. indentata	90	100	89,87
UB0100320	BC 70543	HRV	subsp. indentata	73	100	92,19
UB0102851	OS 4	HRV	subsp. indurata	100	85,71	95,36
UB0100312	A 97 Ц	KAZ	subsp. indentata	89	85,71	80,00
UB0111550	AG 15-3030	MDA	subsp. indurata	87	94,29	91,82
UB0100092	MAH 060	MDA	subsp. indentata	64	87,50	92,31
UB0100015	S 38	POL	subsp. indentata	65	80,00	84,72
UB0111612	Dh 2007/2	UKR	subsp. semidentata	100	77,14	85,714
UB0111814	Dh 6068	UKR	subsp. indentata	178	70,83	85,71
UB0108246	AK 155	UKR	subsp. semidentata	68	83,33	92,66

продовження таблиці 3

Номер Націо- нального каталогу	Назва зразка	Країна поход- ження	Підвид	Продуктив- ність, г зерна з рослини	ВЗС*	ВЗД*
UB0108248	АК 159	UKR	subsp. semidentata	112	78,57	80,36
UB0111359	ЗК 317/14	UKR	subsp. semidentata	119	89,61	79,46
UB0111638	ЗК 15/2-5	UKR	subsp. indurata	64	78,57	78,76
UB0111926	ЗК 24-2	UKR	subsp. semidentata	62	75,00	85,29
UB0111932	ЗК 370/1	UKR	subsp. semidentata	61	73,08	85,09
UB0111210	ДК 366 МВ/337	UKR	subsp. indurata	83	90,00	82,28
UB0100424	ДК 373 зМ	UKR	subsp. semidentata	71	75,00	86,97
UB0102872	ДК 403 зМ	UKR	subsp. semidentata	84	85,71	84,09
UB0102870	ДК 406	UKR	subsp. indentata	81	79,57	83,84
UB0111679	ДК 411	UKR	subsp. indentata	97	80,77	83,95
UB0102864	ДК 428	UKR	subsp. indentata	73	88,89	82,61
UB0102892	ИК 107-2	UKR	subsp. indentata	91	87,50	98,57

продовження таблиці 3

Номер Націо- нального каталогу	Назва зразка	Країна поход- ження	Підвид	Продуктив- ність, г зерна з рослини	ВЗС*	ВЗД*
UB0101823	КС 112	UKR	subsp. indentata	87	80,77	79,46
UB0111817	УХК 783	UKR	subsp. semidentata	63	81,25	70,51
UB0111818	УХК 784	UKR	subsp. indentata	97	91,07	73,86
UB0111822	УХК 793	UKR	subsp. indentata	81	85,71	77,14
UB0111830	УХК 813	UKR	subsp. indentata	75	100	86,96
UB0108407	УХС 181	UKR	subsp. semidentata	114	94,44	71,89
UB0111859	УХС 224	UKR	subsp. indentata	145	81,81	74,73
UB0111901	УХС 240	UKR	subsp. indurata	70	72,73	75,97
UB0102877	УЧ 29	UKR	subsp. indurata	91	81,25	80,36
UB0100146	УЧ 39	UKR	subsp. indentata	86	77,14	77,46
UB0101101	ЧК 5	UKR	subsp. indentata	65	80,77	80,00
UB0100016	W 299	USA	subsp. semidentata	81	70,13	84,95

продовження таблиці 3

Номер Націо- нального каталогу	Назва зразка	Країна поход- ження	Підвид	Продуктив- ність, г зерна з рослини	ВЗС*	ВЗД*
UB0100119	A 554	USA	subsp. semidentata	70	92,86	88,14
UB0100314	A 210	USA	subsp. indentata	77	83,33	82,11
UB0102225	K 216	USA	subsp. semidentata	79	81,25	80,52
UB0102873	P 343	USA	subsp. indentata	69	97,96	80,22
UB0100280	W 401	USA	subsp. indentata	81	75,00	76,82
UB0102919	OH 43	USA	subsp. indentata	113	90,48	81,34
UB0102221	ND 252	USA	subsp. semidentata	73	82,14	70,63
UB0100746	B 37	USA	subsp. indentata	83	92,86	71,19

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кириченко В. В., Гур'єва І. А., Кузьмишина Н. В., Рябчун В. К., Чернобай Л. М. Інтенсифікація використання генофонду кукурудзи в гетерозисній селекції. За редакцією академіка НААН В. В. Кириченка, НААН Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва. Харків, 2019. 326 с.

2. Кириченко В.В., Рябчун В. К., Богуславський Р.Л. Роль генетичних ресурсів у виконанні державних програм. Генетичні ресурси рослин. 2008. № 5. С.7–9.

3. Second Global Plan Of Action for Plant Genetic Resources for Food and Agriculture. Adopted by the FAO Council, Rome, Italy, 29 November 2011. FAO, 2012. 91 p.

4. World Information and Early Warning System on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture. [Інтернет]. [Цитовано 27 лютого 2025] Доступно за посиланням:

<https://www.fao.org/wIEWS/data/ex-situ-sdg-251/overview/en/>.

5. Osler A. Ortez, Alexander J. Lindsey, Peter R. Thomison, Jeffrey A. Coulter, Maninder Pal Singh, Daniela R. Carrijo, Daniel J. Quinn, Mark A. Licht, Leonardo Bastos. Corn response to long-term seasonal weather stressors: A review. Crop Science, 2023;63. P. 3210-3235. <https://doi.org/10.1002/csc2.21101>

6. Черчель В. Ю., Плотка В. В., Рябченко Е. М. Оцінка холодостійкості та тривалості періоду "сходи – цвітіння 50 % качанів" самозапилених ліній різних генерацій інбридингу. Бюлетень Інституту сільського господарства степової зони НААН України. 2015. С15-19.

7. Кириченко В. В., Гур'єва І. А., Кузьмишина Н. В., Рябчун В. К., Чернобай Л. М. Інтенсифікація використання генофонду кукурудзи в гетерозисній селекції. За редакцією академіка НААН В. В. Кириченка, НААН Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва. Харків, 2019. 326 с.

8. Гур'єва І.А., Рябчун В.К., Літун П.П., Богуславський Р.Л., Карпенко В.В., Кузьмишина Н.В., Вакуленко С.М. Банк даних «Генетичні ресурси кукурудзи» та його використання в селекції. Харків, 2001. 59 с.

9. Методичні рекомендації польового та лабораторного вивчення / І.А. Гур'єва, В.К. Рябчун, П.П. Літун, В.П. Степанова М.М. Вакуленко, Н.В. Кузьмишина та ін. / Методичні рекомендації. Харків, 2003. 43 с.

10. Кириченко В.В., Гурєва І.А., Рябчун В.К., Кузьмишина Н.В., Вакуленко С.М., Степанова В.П. Класифікатор – довідник виду *Zea mays* L. Харків, 2009. 83 с.

11. Жемойда В.Л, Присяжнюк Л.М., Красновський С.А., Башкірова Н.В., Шитікова Ю.В., Мельник С.І. Оцінка інбредних ліній кукурудзи за ознакою холодостійкості. *Plant Varieties Studying and Protection*. 2019.Vol.15. No.4. P. 372-381. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.15.4.2019.188553>

12. Красновський С.А. Селекційна цінність інбредних ліній кукурудзи як компонентів холодостійких високоврожайних гібридів. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук. Київ. 2017. 26 с.

© Наукове видання

Каталог ліній кукурудзи за холодостійкістю /

Укладачі: кандидат с.-г. наук Кузьмишина Н.В., н.сп. Вакуленко С.М., м.н.сп. Тертишна Н.В., н.сп. Шиянова Т.П., кандидат с.г. наук Сивенко О.А. / НААН, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Харків, 2026. 34 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН (протокол № 4 від 24.04.2026 р.)

Відповідальний за випуск – Кузьмишина Н.В.
Комп'ютерний набір і верстка – Вакуленко С.М.
Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 0,6. Наклад 30 прим.